

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen

Enligt sändlista

Nya föreskrifter om kontroll av ekologisk produktion

1. Sammanfattning

Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2016:1) om kontroll av ekologisk produktion behöver ändras med anledning av att en ny EU-förordning ska börja tillämpas.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 834/2007 ska börja tillämpas den 1 januari 2022 och ersätter den nu gällande förordningen på området.

Livsmedelsverket föreslår att nya föreskrifter beslutas. I denna promemoria redogörs för förslagen till ändringar och de konsekvenser de medför.

Livsmedelsverket föreslår ändringar för att bl.a. anpassa föreskrifterna till

- förordning (EU) 2018/848 och de ändringar den nya förordningen föranlett i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion och förordningen (2013:1059) om kontroll av ekologisk produktion,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), och
- lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion.

Livsmedelsverket föreslår även att det i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2016:1) om kontroll av ekologisk produktion införs ett undantag för vissa aktörer från skyldigheten att inneha ett certifikat. Detta i enlighet med artikel 35.8 i förordning (EU)

2018/848. Vidare föreslås vissa språkliga justeringar och omformuleringar av vissa paragrafer. Föreskriften föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

2. Bakgrund

I maj 2018 antogs förordning (EU) 2018/848. Den nya EU-förordningen om ekologisk produktion ska börja tillämpas den 1 januari 2022 och ersätter den nu gällande rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91. Med stöd av förordning (EU) 2018/848 har kommissionen även antagit flera genomförandeakter och delegerade akter. I förordning (EU) 2018/848 fastställs principer och regler för ekologisk produktion, tillhörande certifiering och användning av uppgifter om ekologisk produktion i märkning och marknadsföring samt regler för kontroll utöver de som gäller enligt förordning (EU) 2017/625, den s.k. kontrollförordningen.

Med anledning av förordning (EU) 2018/848 beslutade riksdagen i oktober 2021 om ändringar i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion. Ändringar i förordningen (2013:1059) om kontroll av ekologisk produktion kommer att beslutas av regeringen innan årsskiftet. Ändringarna innebär bl.a. att Livsmedelsverkets möjlighet att delegera uppgifter till kontrollorgan utvidgas. Lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion ändrades även på så sätt att Livsmedelsverket avseende kontrollorgans beslut intar partsställning i domstol och ges klagorätt över länsstyrelsens beslut.

Livsmedelsverket har vid arbetet med att anpassa de nuvarande föreskrifterna om ekologisk produktion konstaterat att det för tydlighetens skull bör beslutas helt nya föreskrifter i stället för att ändra de befintliga föreskrifterna. Detta trots att flera av reglerna i sak kvarstår oförändrade. I det följande redogör Livsmedelsverket för detta förslag till nya föreskrifter i de delar det är fråga om ändringar av befintliga föreskrifter. Verket redogör även för vissa alternativa lösningar och vilka konsekvenser som förslagen får.

3. Beskrivning av problemet och förslagen till nya föreskrifter

3.1 Inledning

Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2016:1) om kontroll av ekologisk produktion behöver ändras för att åstadkomma en anpassning till bl.a. förordning (EU) 2018/848 och förordning (EU) 2017/625 samt nyligen gjorda ändringar i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion och kommande ändringar i förordningen (2013:1059) om kontroll av ekologisk produktion.

Livsmedelsverkets föreskrifter om kontroll av ekologisk produktion behöver även ändras i det fall Sverige önskar införa ett undantag för vissa aktörer från skyldigheten att inneha ett certifikat i enlighet med artikel 35.2 i förordning (EU) 2018/848.

3.2 Anpassning till EU-förordningar och ändringar i nationell lagstiftning

3.2.1 Anmälan till certifieringssystemet

Enligt nu gällande föreskrifter ska anmälan till certifieringssystemet ske till ett kontrollorgan. Artikel 34.1 tillsammans med artikel 40.4 c i förordning (EU) nr 2018/848 innebär en ändring mot den nu gällande förordningen eftersom det regleras att anmälan till certifieringssystemet i stället ska ske till behörig myndighet. När det gäller ekologisk livsmedelsproduktion är den behöriga myndigheten Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket föreslår utifrån ovanstående att nuvarande reglering ska ändras på så sätt att det ska föreskrivas att anmälan till certifieringssystemet ska ske till Livsmedelsverket och inte till ett kontrollorgan.

3.2.2 Undvikande av dubbelreglering

Nuvarande föreskrifter omfattar bestämmelser som kommer att regleras av förordning (EU) 2018/848 och redan regleras av förordning (EU) 2017/625. En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. En EU-förordning får därmed inte genomföras i nationell rätt på så sätt att medlemsstaterna utfärdar nationella bestämmelser om det som redan regleras i EU-förordningen.

För att undvika en dubbelreglering föreslår därför Livsmedelsverket att nuvarande reglering gällande bl.a. skyldigheten för aktörer att anmäla sig till certifieringssystemet tas bort. Med hänsyn till att Livsmedelverkets förslag innebär att anmälan ska lämnas in till myndigheten bedöms det dock lämpligt att regleringen finns kvar i form av en upplysningsbestämmelse om anmälningsplikten i artikel 34.1 i förordning (EU) 2018/848.

Livsmedelsverket föreslår även en upplysningsbestämmelse om undantaget från anmälningsplikt och skyldigheten att inneha ett certifikat för aktörer som säljer färdigförpackade ekologiska produkter direkt till slutkonsumenter i artikel 34.2 i förordning (EU) 2018/848. Att ha kvar regleringen i form av en upplysningsbestämmelse bedöms lämpligt för att bidra till en översikt och tydlighet av regelverket och de olika undantagen i förhållande till certifieringssystemet. Detta särskilt med beaktande av att förordning (EU) 2018/848 innebär att det införs ett bindande undantag med delvis ändrad lydelse och begränsat till *färdigförpackade ekologiska produkter*.

Krav om ackreditering och standard avseende kontrollorgan framgår direkt av artikel 40.3 i förordning (EU) 2018/848 och artikel 29 b iv i förordning (EU) 2017/625. Att ett kontrollorgan uppfyller dessa bestämmelser är en grundförutsättning för att Livsmedelsverket ska kunna delegera uppgifter enligt förordning (EU) 2018/848 till kontrollorganet. Att upplysningsvis reglera förhållandet i föreskrifterna bedöms överflödigt och nuvarande bestämmelser om ackreditering kan således tas bort.

3.2.3 Ansökan om delegering av kontrolluppgifter

Nuvarande föreskrifter innebär att kontrollorgan kan ansöka om att få kontrolluppgifter delegerade till sig inom fyra uppräknade sakområden. Begreppet sakområden återfinns dock varken i förordning (EU) 2018/848 eller genomförandeakter och delegerade akter till den förordningen. Av artikel 35.1 d i förordning (EU) 2018/848 framgår att certifikat ska utformas i enlighet med förlagan i bilaga VI till den förordningen. Livsmedelsverket föreslår därför att ett kontrollorgan som vill utföra kontrolluppgifter inom ekologisk livsmedelsproduktion ska ansöka hos Livsmedelsverket om att få kontrolluppgifter delegerade till sig avseende en eller flera av de produktkategorier som framgår av del I i bilaga VI till förordning (EU) 2018/848.

3.2.4 Analyser av laboratorium

Enligt nu gällande föreskrifter ska ett kontrollorgan låta ackrediterade laboratorier analysera samtliga prover som tas i kontrollen. Förordning (EU) 2017/625 ställer dock krav på att den behöriga myndigheten ska utse vilka laboratorier som ska analysera prov som kontrollorganen tar inom den offentliga kontrollen. Livsmedelsverket föreslår därför att det i föreskrifterna ska anges att ett kontrollorgan ska låta samtliga prover som tas i kontrollen analyseras av ett laboratorium som Livsmedelsverket har utsett enligt artikel 37.1 i förordning (EU) 2017/625. Nuvarande bestämmelser om ackrediterade laboratorier tas således bort.

3.2.5 Underrättelse till den ansvariga kontrollmyndigheten

Enligt nu gällande föreskrifter ska kontrollorgan vid vissa överträdelser underrätta den ansvariga kontrollmyndigheten. Förordning (EU) 2018/848 innebär emellertid att vissa krav har tagits bort, t.ex. kravet att kontrollorganen ska komma överens med de behöriga myndigheterna om för vilken tid saluföringsförbud ska gälla vid konstaterad överträdelse. Lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion har därför ändrats på så sätt att det inte finns någon begränsning när det gäller Livsmedelsverkets rätt att delegera till ett kontrollorgan att besluta om åtgärder när en aktör inte följer regelverket. Med beaktande av detta kvarstår inte längre behovet av underrättelse till Livsmedelsverket i aktuellt hänseende.

Livsmedelsverket föreslår därför att ett kontrollorgans skyldighet att omedelbart meddela den ansvariga kontrollmyndigheten när kontrollorganet upptäcker allvarlig överträdelse eller en överträdelse med långvarig verkan kan tas bort. Förslaget innebär en anpassning till förordning (EU) 2018/848 och 3 § lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion.

3.2.6 Skyldighet för kontrollorgan att lämna statistiska uppgifter

Enligt nu gällande föreskrifter ska ett kontrollorgan årligen lämna ett antal uppgifter till Livsmedelsverket. De statistiska uppgifter som ska lämnas om ekologisk produktion

regleras i en bilaga till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/723 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 vad gäller den standardiserade förlaga som ska användas i medlemsstaternas årliga rapporter. Livsmedelsverket behöver också få in uppgifter om ekologisk industriell produktion fördelad på typ av verksamhet. Livsmedelsverket föreslår därför att föreskriften ska ändras på så sätt att ett kontrollorgan årligen till Livsmedelsverket ska lämna uppgifter om ekologisk industriell produktion fördelad på typ av verksamhet och de uppgifter som anges i bilagan till genomförandeförordning (EU) 2019/723. Därutöver föreslås att ett kontrollorgan på begäran av Livsmedelsverket ska lämna de ytterligare uppgifter som Livsmedelsverket efterfrågar för att kunna slutföra sammanställningen.

3.2.7 Skyldighet för kontrollorgan att lämna uppgifter i samband med revision

Nuvarande föreskrifter innebär att Livsmedelsverket får delegera offentlig kontroll till kontrollorganen. Förordning (EU) 2018/848 uppställer dock striktare krav vid delegation vilket innefattar att Livsmedelsverket minst en gång per år ska genomföra revision av kontrollorganen. Livsmedelsverket föreslår därför att det regleras att ett kontrollorgan ska lämna de uppgifter och handlingar som Livsmedelsverket efterfrågar vid genomförande av revision av ett kontrollorgan. Utan en sådan reglering kommer Livsmedelsverket inte på ett fullgott sätt kunna genomföra revision av kontrollorganen.

3.2.8 Hänvisningar till EU-rättsakter som upphävs

Gällande föreskrifter innehåller hänvisningar till EU-förordningar vilka upphävs med anledning av den nya EU-förordningen. Livsmedelsverket föreslår därför att befintliga hänvisningar till förordning (EG) nr 834/2007 ersätts med hänvisningar till förordning (EU) 2018/848. Livsmedelsverket föreslår även att nuvarande reglering avseende vilka uppgifter kontrollorgan årligen ska lämna till Livsmedelsverket ändras bl.a. på så sätt att hänvisningen till kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 ändras till genomförandeförordning (EU) 2019/723.

3.3 Anpassning till lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion

Från den 1 januari 2022 följer av 30 § lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion att Livsmedelsverket har rätt att överklaga en länsstyrelses beslut i det fall länsstyrelsen ändrar ett beslut som har fattats av kontrollorganet. Det klargörs vidare att Livsmedelsverket träder in som den enskildes motpart om ett kontrollorgan har fattat ett beslut som överklagas till en länsstyrelse och länsstyrelsens beslut överklagas av enskild. Regleringen är ny. Livsmedelsverket föreslår därför att det i föreskrifterna regleras att ett kontrollorgan ska lämna de uppgifter och handlingar som Livsmedelsverket efterfrågar vid överklagande av ett beslut enligt 30 § andra stycket lagen (2013:1059) om kontroll av ekologisk produktion och i egenskap av motpart enligt 30 § tredje stycket i samma lag. Utan en sådan reglering kommer Livsmedelsverket inte på ett fullgott sätt kunna

genomföra de åligganden som förväntas av myndigheten då denna intar partsställning i domstol och ges klagorätt över länsstyrelsens beslut.

3.4 Undantag från kravet på certifiering enligt artikel 35.8

Nuvarande föreskrifter innebär att vissa aktörer som *säljer ekologiska livsmedel* direkt till slutkonsumenterna är undantagna från såväl anmälan som skyldigheten att inneha certifikat. Detta under förutsättning att de inte producerar, bereder och förvarar annat än i anslutning till försäljningsplatsen eller från ett tredje land importerar sådana produkter eller har lagt ut sådan verksamhet på kontrakt till tredje man. Regleringen följer av att artikel 28.2 i förordning (EG) 834/2007 gav medlemsstaterna möjlighet att införa en undantagsreglering av aktuellt slag vilket också skedde genom Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2016:1) om kontroll av ekologisk produktion.

Förordning (EU) 2018/848 innebär att det införs ett undantag av liknande slag som det nu gällande men med delvis ändrad lydelse och innebörd. Det betyder bl.a. att endast aktörer som säljer *färdigförpackade ekologiska produkter* direkt till slutkonsumenterna är undantagna från anmälningsplikt och från skyldigheten att inneha ett certifikat. Därutöver ges medlemsstaterna, genom artikel 35.8 i förordning (EU) 2018/848, möjlighet att införa ett undantag från kravet på att inneha ett certifikat för aktörer som i en mindre omfattning säljer *oförpackade livsmedel* direkt till slutkonsument. Undantaget innebär att berörda aktörer alltså måste vara anmälda till Livsmedelsverket och berörda aktörer undantas således enbart från skyldigheten att inneha ett certifikat.

Förordning (EU) 2018/848 innebär därmed, i förhållande till nuvarande reglering, att fler företag kommer att omfattas av kravet på anmälan och certifiering. Detta som följd av att undantaget i artikel 34.2 i förordningen är begränsat till färdigförpackade produkter. Undantaget i artikel 35.8 i förordning (EU) 2018/848 berör därutöver sannolikt främst mindre butiker (exempelvis kiosker, gatukök, minilivs och jourbutiker) som har eller kan ha lösviktsförsäljning av framförallt ekologisk frukt. Även om det på förhand är svårt att fastställa exakt hur många företag som skulle kunna komma att beröras av en reglering av aktuellt slag gör Livsmedelsverket bedömningen att kriterierna för att omfattas av undantaget i artikel 35.8 i förordning (EU) 2018/848 kommer vara relativt svåra att uppnå. Detta med följd att fler företag generellt sett kommer att behöva anmäla och certifiera sig efter den 1 januari 2022 med ökade kostnader som följd.

Införs inte en undantagsreglering i enlighet med artikel 35.8 i förordning (EU) 2018/848 fräntas små livsmedelsföretag möjligheten att undgå den merkostnad som en certifiering innebär. Med risk att företag avstår från att ha ekologiska produkter i sitt sortiment.

Vad avser det nationella undantagets utformning ska punkterna a-c i artikel 35.8, enligt Livsmedelsverkets mening, förstås på så sätt att de är alternativa. Tolkningen får stöd av det förhållandet att ordet *eller* har valts mellan punkten b och c i artikeln. Med beaktande

härav och det förhållandet att det är svårt att i enlighet med artikelns punkt c) att på förhand fastställa en aktörs potentiella certifieringskostnad föreslår Livsmedelsverket att enbart punkten a) och b) regleras i det nationella undantaget. Livsmedelverket föreslår i övrigt att undantaget följer den lydelse och de gränser som framgår av artikel 35.8 i förordningen. Livsmedelsverket noterar att Finland och Danmark gör en liknande tolkning av möjligheterna för det aktuella undantaget.

Även om undantaget endast blir aktuellt i ett mindre antal fall bedömer Livsmedelsverket att det saknas anledning att inte ge dessa företag möjlighet att nyttja undantaget. Livsmedelsverket tar genom förslaget särskild hänsyn till små företag.

3.5 Övriga ändringar

Nuvarande föreskrifter innebär även reglering av bl.a. definitioner och att ansökan ska lämnas till Livsmedelverket vid utökning av befintlig delegation. Livsmedelsverket föreslår att regleringen tas bort mot bakgrund av att den inte tillför något i sak utan bedöms överflödig.

För en ökad tydlighet avseende kontrollorgans uttag av avgifter föreslås vidare att det införs upplysning avseende att det i förordning (EU) 2017/625 finns bestämmelser om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Slutligen föreslås vissa språkliga justeringar och omformuleringar av paragrafer.

4. Alternativa lösningar för det Livsmedelsverket vill uppnå

Livsmedelsverket föreslår att det i enlighet med artikel 35.8 i förordning (EU) 2018/848 införs ett undantag från kravet på certifiering för vissa aktörer som säljer oförpackade livsmedel direkt till slutkonsument i en mindre omfattning. En alternativ lösning vore att inte införa ett undantag. Ett sådant alternativ skulle dock medföra att små livsmedelsföretag fråntas möjligheten att undgå den merkostnad en certifiering innebär och med risk att företag avstår från att ha ekologiska produkter i sitt sortiment för att undvika denna merkostnad. Även om undantaget endast blir aktuellt i ett mindre antal fall bör dessa företag få möjlighet att nyttja undantaget.

Artikel 35.8 i förordning (EU) 2018/848 ger även medlemsstaterna möjlighet att fastställa striktare gränser än de som anges i första stycket i artikeln. Livsmedelsverket bedömer emellertid att kriterierna för att omfattas av undantaget i artikel 35.8 i förordning (EU) 2018/848 som relativt svåra att uppnå med följd att det rör sig om ett mindre antal företag som kan komma att omfattas. En än striktare reglering riskerar således att medföra att undantaget i princip inte skulle fylla något syfte. Livsmedelsverket ser därför en undantagsreglering med de gränser som framgår av artikel 35.8 första stycket som det mest lämpliga alternativet.

Aktuella föreskriftsändringar som föreslås i övriga delar utgör framför allt anpassningar med anledning av att den nya förordningen (EU) 2018/848 ska börja tillämpas den 1 januari 2022. Ändringar föreslås även mot bakgrund av ändringar i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion och förordningen (2013:1059) om kontroll av ekologisk produktion. Det finns i dessa delar därmed inte några alternativa lösningar.

5. Effekterna om någon reglering inte kommer till stånd

För det fall någon reglering inte skulle komma till stånd kommer förordning (EU) 2018/848 från den 1 januari 2022 att gälla i stället för föreskrifterna. Föreskrifterna fyller då inte längre någon funktion i de delar där en otillåten dubbelreglering föreligger. Om Livsmedelsverket inte inför föreskrifterna blir regelverket dessutom inte fullständigt då föreskrifterna i vissa delar behöver komplettera EU-förordningen. Regleringen skulle även bli mindre överblickbar och mindre tydlig.

6. Vilka som berörs av regleringen och antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

De som berörs av regleringen är:

- Kontrollorgan som har eller vill ha kontrolluppgifter inom ekologisk produktion. Livsmedelsverket har för närvarande delegerat offentlig kontroll till sex kontrollorgan.
- Livsmedelsföretagare som är anslutna till eller kommer att ansluta sig till det ekologiska kontrollsystemet. Det finns idag ca 1 800 aktörer som är anmälda till kontrollsystemet. Dessa inkluderar allt från mycket stora företag till små företag och enskilda näringsidkare. Livsmedelsverket gör bedömningen att utifrån de utvidgade kraven på när en aktör ska vara anmäld till kontrollsystemet kommer det att tillkomma mellan 3 000–5 000 aktörer.
- Livsmedelsbutiker och andra försäljare av livsmedel som uppfyller förutsättningarna i artikel 35.8 i förordning (EU) nr 2018/848. Det är på förhand svårt att fastställa exakt hur många företag som kommer att beröras av en reglering av aktuellt slag.
- Livsmedelsverket som är behörig myndighet vad gäller ekologisk livsmedelsproduktion.
- De kommunala kontrollmyndigheterna som utför offentlig kontroll av livsmedelsföretag.

7. Vilka bemyndiganden som Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på

Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på bemyndiganden i 7 och 17 §§ förordningen (2013:1059) om kontroll av ekologisk produktion.

8. Vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Aktörer som anmäler sig till certifieringssystemet ska anmäla sig till Livsmedelsverket. Kravet på att aktörer även behöver anmäla sig till Livsmedelsverket är nytt och innebär en ökad kostnad i form av anmälningsavgift för aktörerna, se remiss Komplettering till tidigare utskickat förslag om ändring av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2021:8) om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet (dnr 2021/04250). Avgiften avser enbart nya anmälningar. Anmälningskravet följer direkt av förordning (EU) 2018/848 och några alternativa lösningar är således inte möjliga.

Nuvarande reglering saknar den uppdelning mellan färdigförpackade och oförpackade produkter som införs genom förordning (EU) 2018/848. I förhållande till nuvarande reglering innebär ändringen att fler företag kommer att omfattas av kravet på anmälan och certifiering. Detta mot bakgrund av att det tidigare undantaget nu begränsas till att avse färdigförpackade produkter samtidigt som aktörer i många fall inte når upp till kraven för att undantas från certifiering. Fler företag kommer således generellt sett att behöva anmäla och certifiera sig efter den 1 januari 2022 med de ökade kostnader som följer därav.

Ändringarna innebär samtidigt att kontrollorganens intäkter ökar som en följd av att fler företag behöver anmäla och certifiera sig. Det innebär sannolikt även att det blir fler kontrollobjekt för kontrollorganen att kontrollera samtidigt som det blir färre företag som kommer att kontrolleras av kommunerna. Detta mot bakgrund av att aktörer som omfattas av krav på certifiering kontrolleras av kontrollorganen.

Om Livsmedelsverket inte skulle införa en möjlighet till undantag från skyldigheten att inneha certifikat i enlighet med artikel 35.8 skulle de företag som släpper ut ekologiska livsmedel på marknaden och som omfattas av undantaget, ha fått en ökad administrativ börda och kostnad. Undantaget berör sannolikt främst mindre butiker (exempelvis kiosker, gatukök, minilivs och jourbutiker) som har eller kan ha lösviktsförsäljning av framförallt oförpackad ekologisk frukt. Berörda aktörer kommer dock alltjämt att omfattas av kravet på anmälan till Livsmedelsverket. Införs inte en möjlighet till undantag finns en risk att livsmedelsföretag avstår från att ha ekologiska produkter i sitt sortiment för att undvika den merkostnaden som en certifiering innebär. För kontrollorganen skulle det dock innebära fler kunder och därmed ökade intäkter, men samtidigt fler att kontrollera.

Övriga förslag bedöms inte innebära några nämnvärda konsekvenser för företagen. Föreskriftsförslagen innebär i huvudsak att hänvisningar ändras, vissa språkliga justeringar och att otillåtna dubbelregleringar tas bort.

9. Bedömning om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Den reglering som föreslås överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

10. Bedömning om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna bör träda i kraft den 1 januari 2022. Detta med beaktande av att föreskrifterna kompletterar förordning (EU) 2018/848 som börjar tillämpas den dagen. Livsmedelsverket kommer att informera livsmedelsföretag, kontrollorgan och kommuner om förändringarna via nyhetsutskick samt publicera information på verkets webbplats i samband med att föreskrifterna beslutas.

11. Vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Kravet på att aktörer behöver anmäla sig till Livsmedelsverket innebär en viss ökad administrativ börda och tidsåtgång för företagen. Livsmedelsverket bedömer emellertid den ökade administrativa bördan och tidsåtgången som marginell. Anmälan till Livsmedelsverket kommer endast ta en liten tid i anspråk och görs dessutom vid endast ett tillfälle.

Livsmedelsverkets förslag om undantag från kravet på certifiering för de aktörer som säljer oförpackade livsmedel direkt till slutkonsument i en mindre omfattning innebär att de aktörer som omfattas undviker den merkostnad i form av administration och tidsåtgång skyldigheten att inneha certifiering innebär.

I övriga delar bedömer Livsmedelsverket att det inte blir någon skillnad i tidsåtgång eller administrativa kostnader för företagen.

12. Vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Livsmedelsverket bedömer att den föreslagna regleringen inte kommer att medföra några andra kostnader eller påverka företagen i övrigt.

13. Vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Livsmedelsverket bedömer att regleringen inte kommer att påverka konkurrensförhållanden för företagen.

14. I vilka andra avseenden regleringen kan komma att påverka företagen och om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Livsmedelsverkets förslag om undantag från kravet på certifiering för de aktörer som säljer oförpackade livsmedel direkt till slutkonsument i en mindre omfattning berör sannolikt främst små företag. Livsmedelsverket har genom förslaget tagit hänsyn till att små företag utan en undantagsreglering skulle fräntas möjligheten att undgå den merkostnad en certifiering innebär. För att undvika merkostnaden skulle små företag eventuellt i stället avstå från att ha ekologiska produkter i sitt sortiment.

Livsmedelsverket bedömer att regleringen inte kommer att påverka företagen i andra avseenden.

15. Effekter för kommuner eller regioner

Livsmedelsverket bedömer att förslagen inte har någon påverkan för kommuner eller regioner.

16. Miljö och jämställdhet

Livsmedelsverket bedömer att förslagen inte har några effekter ur jämställdhets- eller miljösynpunkt.

Kontaktpersoner vid Livsmedelsverket

Lena Wallin, statsinspektör, 018-17 55 76

Elin Häggqvist, chefsjurist, 018-17 53 67